

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2017/1724

z 27. apríla 2017

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolútoriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (v súčasnosti Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž – Frontex) za rozpočtový rok 2015

EURÓPSKY PARLAMENT,

- so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolútoriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (v súčasnosti Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž) za rozpočtový rok 2015,
 - so zreteľom na osobitnú správu Dvora audítorov č. 12/2016 s názvom Používanie grantov agentúrami: nie vždy vhodné ani preukázateľne účinné,
 - so zreteľom na článok 94 rokovacieho poriadku a prílohu IV,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu a stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A8-0137/2017),
- A. keďže podľa finančných výkazov predstavoval konečný rozpočet Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (v súčasnosti Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž) (ďalej len „agentúra“) za rozpočtový rok 2015 sumu 143 300 000 EUR, čo v porovnaní s rokom 2014 predstavuje zvýšenie o 46,31 %; keďže tento nárast bol spôsobený predovšetkým dvomi zmenami v prípade príslušných operácií v Stredozemnom mori vo výške 28 000 000 EUR;
- B. keďže podľa finančných výkazov predstavoval celkový príspevok Únie do rozpočtu agentúry na rok 2015 sumu 133 528 000 EUR, čo v porovnaní s rokom 2014 predstavuje zvýšenie o 53,82 %;
- C. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2015 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že príslušné operácie, na ktorých je založená účtovná závierka agentúry, sú zákonné a riadne;

Základ pre vyjadrenie výroku s výhradou k spoľahlivosti účtovnej závierky

1. berie na vedomie, že Dvor audítorov vydal výrok s výhradou k spoľahlivosti účtovnej závierky agentúry; konštatuje, že základom výroku s výhradou bolo to, že agentúra podhodnotila náklady, ktoré vznikli v roku 2015, ale zatiaľ nevystavila faktúry za predbežne financované služby súvisiace s námorným dozorom v sume 1 723 336 EUR; konštatuje navyše, že táto chyba ovplyvnila časovo rozlíšené výdavky a viedla k významnej nesprávnej súvahe a vo výkaze o finančných výsledkoch agentúry; poukazuje však na to, že účtovná chyba nespôsobila žiadne nezákonné alebo ilegálne transakcie a že neboli zneužitú žiadne finančné prostriedky;
2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že odhad nákladov, ktoré majú vzniknúť, uskutočnil účtovník na základe správy, v ktorej nebola začlenená časť očakávaného predbežného financovania; vyjadruje znepokojenie nad tým, že účtovník si toto opomenutie nevšimol včas a nekonzultoval ho so svojím náprotivkom v partnerskej agentúre; konštatuje, že v dôsledku toho nebola časť potenciálnych výdavkov, ktoré by mohli vzniknúť, zohľadnená pri príprave účtovnej závierky;
3. berie na vedomie, že agentúra už podnikla nápravné opatrenia, aby sa v budúcnosti predišlo takýmto problémom; berie najmä na vedomie, že účtovník agentúry zodpovedný za správny odhad časovo rozlíšených výdavkov bude pri svojich odhadoch vychádzať zo všetkých príslušných dostupných údajov a informácií vrátane informácií od partnerských agentúr, ktorých sa časovo rozlíšené výdavky týkajú; akceptuje, že povolujujúci úradník agentúry bude vyvíjať väčšie úsilie, aby zabezpečil, že takéto problémy sa nebudú opakovať, a to využitím krížovej kontroly dostupných údajov a užšou spoluprácou s účtovníkom;
4. poznamenáva, že Dvor audítorov zastáva názor, že s výnimkou vplyvu podhodnotenia vzniknutých, ale nevyfakturovaných nákladov ročná účtovná závierka agentúry vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk jej finančnú situáciu k 31. decembru 2015 a výsledky jej operácií a tokov hotovosti za príslušný rozpočtový rok sú v súlade s ustanoveniami jej nariadenia o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie;

Pripomienky k zákonnosti a riadnosti príslušných operácií

5. konštatuje na základe správy Dvora audítorov, že v roku 2015 agentúra vykonala audit *ex post* v súvislosti s Islandom a zistila pri ňom neoprávnené platby vo výške 1 400 000 EUR súvisiace s odpisovaním lode, ktorá bola v rokoch 2011 až 2015 nasadená v siedmich spoločných operáciách; konštatuje predovšetkým to, že islandská pobrežná hliadka žiadala, aby jej boli uhradené odpisy na loď, ktorá prekročila životnosť stanovenú v usmerneniach agentúry;
6. berie na vedomie, že vo vykonávacích pravidlách k nariadeniu o rozpočtových pravidlách agentúry sa uvádza, že povoľujúci úradník môže upustiť od vymáhania stanovenej pohľadávky, ak je vymáhanie v rozpore so zásadou proporcionality; berie na vedomie aj to, že v súlade s touto zásadou a po získaní externého právneho poradenstva povoľujúci úradník oznámil vymáhanie prostriedkov vo výške 600 000 EUR, ktoré sa týka grantov udelených od roku 2014; berie na vedomie, že povoľujúci úradník z toho istého dôvodu ohlásil rozhodnutie neuhradiť 200 000 EUR, ktoré mali byť zaplatené v roku 2016; chápe, že v nadväznosti na zavedenie kontrol *ex post* zo strany agentúry a v záujme dodržiavania zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania s príjemcami agentúry, ktorými sú verejné orgány členských štátov zaoberajúce sa riadením hraníc a otázkami migrácie, povoľujúci úradník postupoval v súlade s najlepšími postupmi agentúry v oblasti vymáhania neoprávnených platieb z dvoch posledných rokov spolupráce;
7. na základe správy Dvora audítorov berie na vedomie nevyriešené riziko dvojitého financovania v súvislosti s Fondom pre vnútornú bezpečnosť (ISF); pripomína, že ISF, ktorý bol zriadený na obdobie 2014 – 2020 a pozostáva z dvoch nástrojov, ISF hranice a víza a ISF polícia, má na financovanie akcií k dispozícii 3 800 000 000 EUR; pripomína navyše, že Komisia v rámci nástroja ISF hranice a víza prepláca nákupy členských štátov týkajúce sa prostriedkov, ako sú vozidlá alebo plavidlá, ako aj prevádzkové náklady, ako je spotreba paliva alebo údržba; poukazuje na to, že agentúra prepláca takéto náklady aj účastníkom spoločných operácií; berie na vedomie, že agentúra v spolupráci s generálnym riaditeľstvom pre migráciu a vnútorné záležitosti zaviedla opatrenia, ktoré zmiernia toto riziko; konštatuje najmä, že tieto opatrenia zahŕňajú aj prístup k databáze ISF, v ktorej sú k dispozícii všetky plány a správy príjemcov, školenia o funkcionalitách spoločného systému zdieľaného hospodárenia s prostriedkami, ako aj realizáciu kontrol *ex ante* a *ex post* prostredníctvom kontroly dopĺňujúcich dokumentov a súčasne zvyšovanie povedomia o tejto problematike medzi príjemcami;

Rozpočtové a finančné hospodárenie

8. konštatuje s uspokojením, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2015 prinieslo mieru plnenia rozpočtu na úrovni 99,86 %, čo v porovnaní s rokom 2014 predstavuje zvýšenie o 1,21 %; poznamenáva, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 69,50 %, čo v porovnaní s rokom 2014 predstavuje zníženie o 0,71 %;

Závazky a prenosy

9. konštatuje, že prenesené viazané rozpočtové prostriedky v hlave II (administratívne výdavky) dosiahli výšku 3 200 000 EUR (38 % viazaných rozpočtových prostriedkov) v porovnaní so sumou 4 500 000 EUR (36 %) v roku 2014; ďalej konštatuje, že prenosy v hlave III (operačné výdavky) dosiahli výšku 40 200 000 EUR (35 %) v porovnaní so sumou 28 400 000 EUR (44 %) prenesenou v roku 2014; berie na vedomie, že prenosy prostriedkov v hlave II súviseli najmä so zmluvami v oblasti IT, ktorých platnosť presahuje koniec roka, zatiaľ čo v hlave III prenosy súviseli s viacročným charakterom operácií agentúry; berie ďalej na vedomie, že agentúra musí aj naďalej vynakladať úsilie o zníženie sumy prenesených rozpočtových prostriedkov s cieľom lepšie dodržiavať zásadu ročnej platnosti rozpočtu;
10. konštatuje, že prenosy sú často čiastočne alebo plne odôvodnené viacročným charakterom operačných programov agentúr a nemusia preto nevyhnutne znamenať, že sa v plánovaní a plnení rozpočtu vyskytujú nedostatky, a nie sú nevyhnutne v rozpore so zásadou ročnej platnosti rozpočtu, najmä ak sú vopred naplánované a oznámené Dvoru audítorov;

Postupy verejného obstarávania a prijímania zamestnancov

11. berie na vedomie informáciu agentúry, že v roku 2015 začala 34 postupov prijímania, z ktorých 14 malo byť ukončených v roku 2016; berie ďalej na vedomie, že v roku 2015 agentúra prijala 47 nových zamestnancov;

Prevenčia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

12. berie na vedomie, že agentúra v záujme transparentnosti svojich postupov verejného obstarávania zverejnila v *Úradnom vestníku Európskej únie* pridelené zákazky presahujúce požadovanú prahovú hodnotu, zatiaľ čo pridelené zákazky pod požadovanou prahovou hodnotou boli zverejnené na internetových stránkach agentúry;
13. berie na vedomie, že agentúra na svojom webovom sídle uverejnila vyhlásenia o neexistencii konfliktu záujmov svojho výkonného riaditeľa a jeho zástupcu; konštatuje navyše, že zostávajúce vyhlásenia o neexistencii konfliktu záujmov členov správnej rady agentúry neboli doposiaľ uverejnené z dôvodu nedávnych zmien v zložení členov správnej rady; berie na vedomie, že agentúra tieto vyhlásenia uverejní na svojom webovom sídle hneď, ako ich dostane;
14. berie na vedomie činnosť, ktorú agentúra naďalej vykonáva v oblasti transparentnosti; konštatuje, že je v tejto oblasti potrebné pokročiť ďalej a zriadiť hodnotiace výbory;
15. poznamenáva, že všetky otázky týkajúce sa konfliktu záujmov sú upravené v kódexe správania agentúry, ktorý platí pre všetkých zamestnancov; konštatuje s uspokojením, že agentúra aktualizovala v roku 2016 interné usmernenia pre svojich zamestnancov, ktoré objasňujú pojem konflikt záujmov; konštatuje so znepokojením, že agentúra nezabezpečila žiadne kontroly vecnej správnosti ani postup aktualizácie vyhlásení o neexistencii konfliktu záujmov;
16. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov sa agentúra dostatočne nezamerala na existujúce riziko konfliktu záujmov pri vytváraní tímov, ktoré mali viesť rokovania o grantoch na spoločné operácie; vyzýva agentúru, aby zaviedla opatrenia a vhodnú politiku na ochranu zásady transparentnosti a zabezpečila, aby rokovacie tímy neboli v konflikte záujmov;
17. berie na vedomie, že v agentúre práve prebieha finalizácia jej interných pravidiel o oznamovaní nekalých praktík; žiada agentúru, aby orgánu udeľujúcemu absolútorium podala správu o vypracovaní a vykonávaní týchto pravidiel;
18. vyjadruje poľutovanie nad závermi osobitnej správy Európskeho dvora audítorov č. 12/2016 o tom, že agentúra nevypracovala vhodnú politiku riadenia konfliktu záujmov pre zamestnancov, ktorí sú súčasťou dvojstranných rokovacích tímov; vyzýva agentúru, aby vypracovala formálne politiky riadenia konfliktov záujmov externých expertov, interných zamestnancov a členov správnej rady zapojených do postupu výberu a udeľovania grantov a aby pritom vzala do úvahy kumulovaný účinok niekoľkých malých konfliktov záujmov, ako aj potrebu vymedziť účinné zmierňujúce opatrenia;

Vnútorá kontrola

19. berie na vedomie informáciu agentúry, že na konci roka 2015 posúdila účinnosť svojho systému vnútornej kontroly; konštatuje ďalej, že podľa tohto posúdenia sa štandardy vnútornej kontroly vykonávali a fungovali; berie však na vedomie, že veľké navýšenie rozpočtu agentúry spôsobilo ďalší tlak na systém vnútornej kontroly, ktorý si vyžaduje ďalšie zlepšenie; berie na vedomie, že agentúra zistila, že v prípade ôsmich štandardov vnútornej kontroly existuje priestor na zlepšenie, a vypracovala stratégiu na riešenie tohto nedostatku; s potešením očakáva ďalšiu výročnú správu agentúry a ďalšie informácie týkajúce sa zlepšenia jej systému vnútornej kontroly;

Vnútorý audit

20. konštatuje, že Útvar pre vnútorný audit (IAS) uskutočnil v roku 2015 audit týkajúci sa „verejného obstarávania a správy aktív“, ktorého výsledkom boli štyri odporúčania označené ako „dôležité“; berie na vedomie, že agentúra vypracovala akčný plán na plnenie týchto odporúčaní;
21. berie na vedomie závery IAS, v ktorých sa uvádza, že k 1. januáru 2016 neexistovali žiadne nesplnené odporúčania označené ako „kritické“; konštatuje však, že dve odporúčania týkajúce sa riadenia ľudských zdrojov (označené ako „veľmi dôležité“) a riadenia projektov v oblasti IT (označené ako „dôležité“) neboli splnené v rámci lehôt stanovených v akčnom pláne; berie na vedomie, že ich plnenie sa oneskorilo preto, že neboli zatiaľ prijaté nové vykonávacie pravidlá týkajúce sa prijímania dočasných a zmluvných zamestnancov, ako aj v dôsledku rozhodnutia agentúry, že pred vykonávaním svojej stratégie v oblasti IKT bude najskôr vykonávať správu IKT s cieľom zabezpečiť súdržné a udržateľné vykonávanie;

Ďalšie pripomienky

22. pripomína, že v predchádzajúcich rokoch bol vysoký a neustále vzrastajúci počet dohôd o grante, ako aj objem súvisiacich výdavkov, ktorá mala agentúra overiť, dôkazom o tom, že na financovanie operatívnej činnosti agentúry sa mal použiť efektívnejší a nákladovo účinnejší alternatívny mechanizmus financovania; uznáva, že z nového zakladajúceho nariadenia agentúry bol vypustený termín „granty“ ako zmluvný nástroj operatívnej činnosti medzi agentúrou a inštitúciami členských štátov; dúfa, že táto zmena umožní agentúre zjednodušiť finančné hospodárenie jej operatívnej činnosti; vyzýva agentúru, aby informovala orgán udeľujúci absolútorium o ďalšom vývoji v tejto záležitosti;
23. víta skutočnosť, že agentúra prispela v roku 2015 k záchrane viac ako 250 000 ľudí na mori; víta posilnenie pátracích a záchranných kapacít agentúry po tragických udalostiach z jari 2015;
24. žiada väčšiu výmenu informácií medzi agentúrou Frontex, agentúrami Únie v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí a členskými štátmi, a to v plnom súlade s pravidlami na ochranu osobných údajov, a najmä zásadou obmedzenia účelu, s cieľom zlepšiť účinnosť spoločných operácií financovaných z grantov agentúry Frontex; vyjadruje poľutovanie nad tým, že je ťažké posúdiť skutočný dosah spoločných operácií;
25. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov nie sú pri väčšine operačných programov agentúry Frontex uvedené kvantitatívne ciele a konkrétne cieľové hodnoty pre spoločné operácie; konštatuje so znepokojením, že tento faktor, spolu s tým, že spolupracujúce krajiny neposkytli dostatočnú dokumentáciu, môže brániť pri hodnotení *ex post* týkajúcom sa účinnosti spoločných operácií v dlhodobom horizonte; vyzýva agentúru Frontex, aby zlepšila svoje strategické plánovanie, stanovila si relevantné strategické ciele pre svoje grantové činnosti a zaviedla účinný systém monitorovania a vykazovania s relevantnými a merateľnými KPI, ktorý bude zameraný na výsledky;
26. konštatuje, že štáty, ktoré sa zúčastňujú na hraničných operáciách, vykázali vzniknuté náklady na základe hárkov žiadostí o preplatenie nákladov, ktoré zahŕňajú fixné výdavky (odpisy a údržba), variabilné výdavky (najmä palivo) a výdavky na služobnú cestu (najmä príspevky a iné výdavky na personál); konštatuje navyše, že deklarované náklady vychádzali zo skutočných súm a boli v súlade s vnútroštátnymi pravidlami, čo viedlo k tomu, že zúčastnené členské štáty uplatňovali rôznorodé prístupy a pre všetky zainteresované strany vznikol komplikovaný systém; nabáda agentúru, aby v prípade možnosti využívala zjednodušené vykazovanie nákladov, aby sa predišlo takýmto neefektívnym postupom;
27. pripomína, že podľa článku 57 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/1624 mala byť dohoda o sídle agentúry uzavretá po získaní súhlasu správnej rady agentúry, a to najneskôr 7. apríla 2017; konštatuje s uspokojením, že 23. januára 2017 agentúra a poľská vláda parafovali návrh dohody o sídle agentúry; konštatuje ďalej, že dohoda mala byť správnej rade agentúry predložená vo februári 2017, a v prípade jej prijatia mal riaditeľ agentúry získať právo podpísať dohodu s poľskou vládou a tým mali byť pripravené podmienky na jej následnú ratifikáciu poľským parlamentom;
28. berie so znepokojením na vedomie značnú rodovú nerovnováhu v zložení správnej rady agentúry v pomere 93 % ku 7 %; konštatuje, že obaja členovia vyššieho manažmentu agentúry sú rovnakého pohlavia;
29. pripomína, že agentúra by mala svojmu úradníkovi pre základné práva poskytnúť primerané zdroje a zamestnancov, aby mohol byť zriadený mechanizmus na vybavovanie sťažností a aby bolo možné ďalej rozvíjať a vykonávať stratégiu agentúry v oblasti monitorovania a zabezpečovania ochrany základných práv;
30. víta podporu poskytovanú vnútroštátnym orgánom v problémových oblastiach, pokiaľ ide o identifikáciu a registráciu migrantov, činnosti súvisiacich s ich návratom a vnútornú bezpečnosť Únie; víta podpis dohody o operačnej spolupráci s Europolom zameranej na odrádzanie od cezhraničnej trestnej činnosti a prevádzania migrantov; vyzýva na hlbšiu a účinnejšiu spoluprácu s Europolom a ostatnými agentúrami v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí;
31. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolútoriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 27. apríla 2017 ⁽¹⁾ o výkonnosti, finančnom hospodárení a kontrole agentúr.

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0155 (pozri stranu 372 tohto úradného vestníka).